

PRODUKTINFORMASJONSARK

MATERION

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn eller benevnelse på blandingen	Nickel Chromium Targets
Synonymer	Ingen.
Dokumentnummer	G15
Utgivelsesdato	27-November-2018
Versjonsnummer	01

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Identifiserte bruksområder	Produksjon av datamaskiner og elektroniske og optiske produkter, elektrisk utstyr Vitenskapelig forskning og utvikling Annet: Produksjon av medisinske og forsvarsutstyr
Bruksområder som frarådes	Profesjonell bruk: Offentlig domene (administrasjon, utdanning, underholdning, tjenester, håndverkere) Forbrukeren bruker: Privat husholdninger (= allmennheten = forbrukere)

1.3. Detaljer om leverandøren av produktinformasjonsarket

Leverandør

Firmanavn	Materion Advanced Materials Germany GmbH
Adresse	Borsigstrasse 10 63755 Alzenau DE

Avdeling

Telefon	49.60.23.91.82.0
e-post	Materion.Germany@materion.com
Kontaktperson	Hermann Schmiing

1.4. Nødtelefonnummer

49.60.23.91.82.0

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Blanding er vurdert og/eller testet for sine fysiske, helsemessige og miljømessige farer, og følgende klassifisering gjelder.

Klassifisering ifølge EU-forskrift nr. 1272/2008, med endringer

Helsefarer

Hudsensibilisering	Kategori 1	H317 - Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
Karsinogenitet	Kategori 2	H351 - Mistenkes for å kunne forårsake kreft.
Toksisitet for bestemte målorganer etter gjentatt eksponering	Kategori 1 (Åndedrettssystemet)	H372 - Skader organer (luftveiene) ved langvarig eller gjentatt eksponering ved innånding.

Oppsummering av farer

Kan utløse en allergisk hudreaksjon. Mistenkes for å kunne forårsake kreft. Forårsaker organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.

2.2. Merkingselementer

Etikett ifølge EU-forskrift nr. 1272/2008, med endringer

Inneholder: Krom, Nikkel

Farepiktogrammer

Signalord

Fare

Fareerklæring(er)

H317	Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
H351	Mistenkes for å kunne forårsake kreft.
H372	Skader organer (luftveiene) ved langvarig eller gjentatt eksponering ved innånding

Anbefalte forholdsregler

Forebygging

P201	Innhent særskilt instruks før bruk.
P202	Skal ikke håndteres før alle advarsler er lest og oppfattet.
P260	Ikke innånd støv/røyk/gass/tåke/damp/aerosoler.
P264	Vask deg grundig etter bruk.
P270	Spising, drikking eller røyking må unngås under bruk av dette produktet.
P272	Tilsølte arbeidsklær bør ikke fjernes fra arbeidsplassen.
P273	Unngå utslipp til miljøet.
P280	Benytt vernehansker/verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm.

Svar

P302 + P350	Ved hudkontakt: Vask med rikelige mengder vann.
P304 + P341	Ved innånding: Hvis det oppstår pustevansker, flyttes den eksponerte ut i frisk luft og holde komfortabel for åndedrett.
P308 + P311	Ved eksponering eller bekymring: Kontakt giftinformasjonssentralen/lege.
P333 + P313	Ved hudirritasjon eller utslett: Søk legehjelp.
P342 + P311	Ved åndedrettssymptomer: Ring GIFTINFORMASJONSSENTRALEN/lege.
P363	Tilsølte klær må vaskes før de brukes på nytt.

Lagring

P405	Oppbevares innelåst.
------	----------------------

Deponering

P501	Innhold/beholder avhendes i samsvar med lokale/regionale/nasjonale/internasjonale forskrifter.
------	--

Tilleggsinformasjon om etiketter

For ytterligere informasjon, vennligst kontakt Product Stewardship Department på +1.216.383.4019.

2.3. Andre farer

Stoffet eller blandingen er ikke et PBT- eller vPvB-stoff eller -blanding.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.2. Blandinger

Generelle opplysninger

Kjemikalienavn	%	CAS-nr. / EC-nr.	REACH-registreringsnr.	INDEKS-nr.	Merknader
Nikkel	50 - 99	7440-02-0 231-111-4	-	028-002-01-4	
Klassifisering:	Carc. 2;H351, Aquatic Chronic 3;H412				7,S
Krom	1 - 50	7440-47-3 231-157-5	-	-	#
Klassifisering:	Aquatic Chronic 3;H412				

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

Generelle opplysninger

Ved illebefinnende kontakt lege (vis etiketten hvis mulig). Sørg for at medisinsk personell er informert om hvilke materialer som er involvert, og tar forholdsregler for å beskytte seg.

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding	Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet. Ring til lege hvis symptomene forverres eller vedvarer.
Hudkontakt	Vask av med såpe og vann. Ved hudirritasjon: Søk legehjelp. Tilsølte klær må vaskes før de brukes på nytt.
Øyekontakt	Spyl umiddelbart øynene med rikelige mengder vann i minst 15 minutter. Kontakt lege hvis irritasjonen utvikler seg og vedvarer.
Svelging	Skull munnen. Ved svelging, kontakt lege øyeblikkelig og vis denne beholderen eller etiketten.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Alvorlig øyeirritasjon. Symptomer kan inkludere sviing, tåredannelse, rødhet, oppsvulming og uklart syn. Kan forårsake irritasjon av luftveiene. Kan utløse en allergisk hudreaksjon. Hudsykdom. Utslett.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Still til rådighet generelle, støttende tiltak og behandle symptomatisk.

AVSNITT 5: Brannsløkkingstiltak

Generelle brannfarer

Ingen uvanlig brann- eller eksplosjonsfare angitt.

5.1. Sløkkingsmidler

Egnede sløkkingsmidler

Ved brannsløkking benyttes skum, karbondioksid, pulver eller vanntåke.

Uegnete brannslökkingsmidler	Ikke bruk vannstråle ved brannsløkking, da dette vil spre brannen.
5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen	Dette produktet er ikke brennbart.
5.3. Informasjon for brannsløkkingspersonell	
Spesielt verneutstyr for brannsløkkingspersonell	Bruk passende verneutstyr.
Særlige brannsløkkingstiltak	Flytt beholderne bort fra brannområdet hvis det kan gjøres uten risiko.
Spesielle metoder	Bruk standard brannslukningsrutiner og vurder faremomentene ved andre involverte stoffer.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

For personell som ikke er nødpersonell Hold unødvendig personell borte. Bruk riktig verneutstyr og -klær ved rengjøring. Sørg for skikkelig ventilasjon. For personlig beskyttelse, se punkt 8 av PIS.

For nødpersonell Hold unødvendig personell borte. Bruk personlig beskyttelse som anbefales i punkt 8 i PIS.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Samle opp spill.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Unngå tilsig til vannløp, kloakk, kjellere eller lukkede rom. Stopp strømmingen av materialet, hvis det ikke medfører noen risiko. Spyl området med vann når produktet er fjernet. Plasser materiale i en passende, dekket, merket beholder.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

For personlig beskyttelse, se punkt 8 av PIS. For avhending, se punkt 13 av PIS.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Følg yrkeshygienisk praksis. Vask hendene grundig etter bruk.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevares i lukket beholder, borte fra inkompatible materialer.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Ikke relevant.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/ personbeskyttelse

8.1. Kontrollparametre

Yrkesmessige eksponeringsgrenser

Norge. Administrative normer for forurensninger på arbeidsstedet

Komponenter	Type	Verdi
Krom (CAS 7440-47-3)	TLV	0,5 mg/m ³
Nikkel (CAS 7440-02-0)	TLV	0,05 mg/m ³

EUs Indikative grenseverdier for eksponering i direktivene 91/322/EØF, 2000/39/EC, 2006/15/EC, 2009/161/EU

Komponenter	Type	Verdi
Krom (CAS 7440-47-3)	Adm. Norm (8-timer)	2 mg/m ³

Biologiske grenseverdier

Det er ikke angitt eksponeringsgrenser for bestanddelen(e).

Anbefalte overvåkningsprosedyrer

Følg standard fremgangsmåte for overvåkning.

Avledet nivå for ingen virkning (DNEL-er)

Ikke kjent.

Beregnet konsentrasjon uten virkning (PNEC-er)

Ikke kjent.

8.2. Eksponeringskontroll

Egnede konstruksjonsmessige kontrolltiltak

God, generell ventilasjon (typisk 10 luftskiftninger per time) bør brukes. Ventilasjonsgraden bør tilpasses forholdene. Hvis det er aktuelt, bør det brukes prosessavtrekkshetter, lokal avtrekksventilasjon eller andre konstruksjonsmessige tiltak for å redusere de luftbårne nivåene til lavere enn de anbefalte eksponeringsgrensene. Hvis det ikke er etablert eksponeringsgrenser, må de luftbårne nivåene holdes på et akseptabelt nivå.

Individuelle vernetiltak, som personlig verneutstyr

Generelle opplysninger

Bruk påkrevd personlig verneutstyr. Personlig verneutstyr bør velges i følge CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr.

Øye-/ansiktsvern

Bruk vernebriller med sidevern (eller heldekkende briller).

Hudbeskyttelse

- Håndvern

Bruk hansker ved behandling for å unngå metallkutt og hudsår.

- Annet

Bruk egnede verneklær.

Åndedrettsvern

Ved utilstrekkelig ventilasjon, må det benyttes egnet åndedrettsvern.

Temperaturfarer

Bruk egnete, termiske verneklær når det er nødvendig.

Hygienetiltak

Hold unna mat og drikkevarer. Hold alltid god personlig hygiene, for eksempel vasking etter håndtering av materialet og før du spiser, drikker eller røyker. Vask arbeidsklær og personlig verneutstyr regelmessig for å fjerne forurensninger. Tilsølte arbeidsklær bør ikke fjernes fra arbeidsplassen.

Miljømessig forebyggende tiltak

Unngå utslipp i vannmiljø. Informer ledelsen eller overordnede ved alle utslipp i miljøet.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Utseende

Fysisk tilstand Fast stoff.

Form Fast.

Farge Metallisk.

Odør Ingen.

Odørterskel Ikke aktuelt.

pH Ikke aktuelt.

Smeltepunkt/frysepunkt 1455 °C (2651 °F) vurdert / Ikke aktuelt.

Startkokepunkt og kokeområde Ikke aktuelt.

Flammepunkt Ikke aktuelt.

Fordampningsrate Ikke aktuelt.

Brennbarhet (faststoff, gass) Ingen kjente.

Øvre/nedre brennbarhets- eller eksplosjonsgrenser

Brennbarhetsgrense - nedre (%) Ikke aktuelt.

Brennbarhetsgrense – nedre (%), temperatur Ikke aktuelt.

Brennbarhetsgrense - øvre (%) Ikke aktuelt.

Brennbarhetsgrense – øvre (%), temperatur Ikke aktuelt.

Eksposeringsgrense – nedre (%) Ikke aktuelt.

Eksposeringsgrense – nedre (%), temperatur Ikke aktuelt.

Eksposeringsgrense – øvre (%) Ikke aktuelt.

Eksposeringsgrense – øvre (%), temperatur Ikke aktuelt.

Damptrykk Ikke aktuelt.

Damptetthet Ikke aktuelt.

Relativ tetthet Ikke aktuelt.

Løselighet(er)

Løselighet (i vann) Uløselig.

Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann) Ikke aktuelt.

Selvantenningsstemperatur Ikke aktuelt.

Nedbrytningstemperatur Ikke aktuelt.

Viskositet Ikke aktuelt.

Eksplosjonsegenskaper Ikke eksplosivt.

Oksideringsegenskaper Ikke oksiderende.

9.2. Andre opplysninger

Tetthet 8,31 g/cm³ vurdert

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet	Produktet er stabilt og ikke-reaktivt under normale bruks-, lagrings- og transportforhold.
10.2. Kjemisk stabilitet	Materialet er stabilt under normale forhold.
10.3. Mulighet for farlige reaksjoner	Ingen farlige reaksjoner kjent under tilstander for normalt bruk.
10.4. Forhold som skal unngås	Kontakt med ikke-kompatible materialer.
10.5. Uforenlige materialer	Sterke syrer. Sterkt oksiderende stoffer.
10.6. Farlige nedbrytingsprodukter	Ingen farlige nedbrytingsprodukter er kjente.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

Generelle opplysninger Yrkesmessig eksponering for stoffet eller blandingen kan ha negativ innvirkning.

Opplysninger om sannsynlige eksponeringsveier

Innånding	Langvarig innånding kan være farlig.
Hudkontakt	Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
Øyekontakt	Ikke sannsynlig på grunn av produktets form.
Svelging	Kan forårsake ubehag ved svelging. Svelging er imidlertid ikke en sannsynlig eksponeringsvei
Symptomer	Kan utløse en allergisk hudreaksjon.

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt toksisitet	Ikke kjent.
Etsing/irritasjon på huden	Ikke relevant pga. produktets form.
Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon	Ikke sannsynlig på grunn av produktets form.
Sensibilisering av luftveiene	Ikke sensibiliserende for åndedrettssystemet.
Hudsensibilisering	Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
Mutagenisitet på kimceller	Ikke klassifisert.
Karsinogenitet	Mistenkes for å kunne forårsake kreft.

IARC-monografier. Helhetlig evaluering av karsinogenisitet

Krom (CAS 7440-47-3)	3 Kan ikke klassifiseres som karsinogen for mennesker.
Nikkel (CAS 7440-02-0)	2B Mulig karsinogen for mennesker.

Toksisitet for reproduksjonssystemet Klassifisering er ikke mulig grunnet delvis eller fullstendig mangel på data.

Toksisitet for bestemte målorganer etter én enkelt eksponering Ikke klassifisert.

Toksisitet for bestemte målorganer etter gjentatt eksponering Forårsaker organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.

Aspirasjonsfare Ikke en innåndingsfare.

Opplysninger om blanding versus stoff Ikke aktuelt.

Andre opplysninger Ikke kjent.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet Ikke relevant pga. produktets form.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

12.3. Bioakkumuleringsevne Ikke aktuelt.

Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann (log Kow) Ikke aktuelt.

Biokonsentrasjonsfaktor (BCF) Ikke kjent.

12.4. Mobilitet i jord Ingen data tilgjengelig.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	Ikke aktuelt. Stoffet eller blandingen er ikke et PBT- eller vPvB-stoff eller -blanding.
12.6. Andre skadevirkninger	Det forventes ingen andre negative miljøpåvirkninger (for eksempel ødeleggelse av ozonlaget, potensial for fotokjemisk dannelse av ozon, indresekretoriske forstyrrelser eller global oppvarming) av denne bestanddelen.

AVSNITT 13: Disponering

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Restavfall	Elimineres i overensstemmelse med lokalt lovverk. Tomme beholdere eller fôringer kan inneholde produktrester. Dette stoffet og beholderen må avhendes på sikker måte (se: avhendingsanvisninger).
Forurenset emballasje	Da tomme beholdere kan inneholde produktrester, må advarselsmerkingen følges selv etter at beholderen er tømt. Tomme beholdere bør fraktes til et godkjent avfallshåndteringsanlegg for gjenvinning eller kasting.
Avfallskode, EU	Avfallskoden bør fastsettes etter drøfting mellom brukeren, produsenten og avfallsfjerningsfirmaet.
Deponeringsmetoder/informasjon	Oppsamlet materiale leveres i lukkede og merkede beholdere til godkjent mottaksstasjon. Innhold/beholder avhendes i samsvar med lokale/regionale/nasjonale/internasjonale forskrifter.
Spesielle forsiktighetsregler	Avhendes i samsvar med alle gjeldende forskrifter.

AVSNITT 14: Transportopplysninger

ADR

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

RID

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

ADN

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

IATA

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

IMDG

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

Generelle opplysninger IMDG-regulert havforurensning.

AVSNITT 15: Opplysninger om bestemmelser

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

EU-forskrifter

Forskrift (EU) nr. 1005/2009, om stoffer som bryter ned ozonlaget, vedlegg I og II med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 850/2004, om persistent, organisk forurensning, vedlegg I med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg I, del 1 med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg I, del 2 med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg I, del 3 med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg V med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 166/2006 vedlegg II, Register over utslipp og transport av forurensende stoffer, med endringer

Nikkel (CAS 7440-02-0)

Krom (CAS 7440-47-3)

Forskrift (EU) nr. 1907/2006, REACH, artikkel 59(10) Kandidatliste som for tiden er utgitt av ECHA.

Ikke oppført på liste.

Autorisasjoner

Forskrift (EU) nr. 1907/2006 REACH anneks XIV, Stoffe som krever godkjenning, med endringer

Ikke oppført på liste.

Bruk og restriksjoner

Forskrift (EU) nr. 1907/2006, REACH anneks XVII: Stoffe med restriksjoner på markedsføring og bruk, med endringer

Nikkel (CAS 7440-02-0)

Direktiv 2004/37/EU: Vern av arbeidstakerne mot fare ved å være utsatt for kreftfremkallende eller mutagene stoffer på arbeidsplassen, med endringer

Ikke oppført på liste.

Andre EU-forskrifter

Direktiv 2012/18/EU om store ulykkesfarer som omfatter farlige stoffer, med endringer

Ikke oppført på liste.

Andre forskrifter

Gravide bør ikke arbeide med dette produktet hvis det er den minste fare for eksponering. Produktet er klassifisert ifølge EU-forskrift 1272/2008 (CLP-forskriften) med endringer/tillegg. Dette sikkerhetsdatabladet er utformet i samsvar med kravene i EU-forskrift nr. 1907/2006, med endringer. Tilleggsinformasjon gis i Materiell Sikkerhets Databladet.

Nasjonale forskrifter

Følg nasjonalt regelverk for arbeid med kjemiske stoffer. Unge personer under 18 år skal ikke jobbe med dette produktet, ifølge EU-direktivet 94/33/EU om vern av unge personer på arbeidsplassen, med endringer.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Det er ikke utført kjemisk sikkerhetsvurdering.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Liste over forkortelser

Ikke kjent.

Informasjon om evalueringsmetoden som førte til klassifiseringen av blandingen

Ikke kjent.

Ansvarsfraskrivelse

Dette dokumentet er utarbeidet ved bruk av data fra kilder som anses å være teknisk pålitelige, og opplysningene er antatt å være korrekt. Materion gir ingen garanti, verken uttrykt eller underforstått, når det gjelder nøyaktigheten av opplysningene herunder. Materion har ingen mulighet til å forutse alle forhold hvor disse opplysninger og produkter kan benyttes, og de faktiske forhold for bruken av disse er utenfor selskapets kontroll. Det er brukerens ansvar å vurdere all tilgjengelig informasjon under spesielle forhold for bruken av dette produktet, og til å overholde alle statlige og lokale lover, vedtekter og forskrifter.

For at brukeren skal unngå eventuelle misforståelser eller feil antakelser ved sikkerhetsinformasjonen, bør det gjøres klart at opplysningene ikke er i form av et sikkerhetsdatablad (SDS), men er i stedet et frivillig informasjonsblad om produktet som nøye følger retningslinjene til et sikkerhetsdatablad – KOMMISJONSFORORDNING (EU) nr 453/2010 av 20 mai 2010 (REACH/SDS).